

Relacje Polski z krajami sąsiadującymi

Relacje Polski z krajami sąsiadującymi

Dobre relacje z państwami, zwłaszcza sąsiedzkimi, leżą w interesie każdego kraju. Przekładają się one bowiem na realizację politycznych, gospodarczych i społecznych interesów państwa, a poza tym tworzą i utrwalają jego wizerunek w społeczności międzynarodowej. Wypracowanie i utrzymanie takich relacji nie jest łatwe, szczególnie w sytuacji, gdy sąsiedztwo państw jest powiązane z dramatycznymi wydarzeniami z przeszłości. Tak jest również w przypadku Polski i jej sąsiadów.

Aby zrozumieć poruszane w tym materiale zagadnienia, przypomnij sobie:

- położenie sąsiadów Polski,
- położenie Polski w Europie.

Twoje cele

- Wyjaśnisz, czym jest racja stanu.
- Przeanalizujesz relacje Rzeczypospolitej Polskiej z państwami sąsiedzkimi, będącymi i niebędącymi członkami Unii Europejskiej.
- Określisz wpływ wojny w Ukrainie na relacje Polski z sąsiednimi krajami.
- Scharakteryzujesz współpracę transgraniczną i międzyregionalną na przykładzie euroregionów.
- Wymienisz organizacje polityczne, gospodarcze i wojskowe, w ramach których Polska współpracuje ze swoimi sąsiadami.

W latach 80. XX wieku Polska miała trzech sąsiadów: Niemiecką Republikę Demokratyczną, Czechosłowację i Związek Radziecki. Dziś graniczy z siedmioma krajami, w tym czterema wchodzącymi w skład Unii Europejskiej (Niemcy, Czechy, Słowacja, Litwa) i trzema spoza Unii Europejskiej (Rosja, Białoruś, Ukraina).

Utrzymywanie dobrosąsiedzkich relacji jest ważnym elementem polityki zagranicznej państwa. Współpraca ta przebiegała na ogół pomyślnie, choć nie zawsze była łatwa. Każde z państw realizuje bowiem własne cele polityczne, które nie zawsze są zbieżne z interesami sąsiada. Wszystkie kraje kierują się przede wszystkim własną racją stanu, czyli nadrzędnym interesem państwa, wspólnym dla większości obywateli i organizacji działających w państwie oraz poza jego granicami na rzecz tego państwa. W pojęciu racji stanu mieszczą się niepodległość, suwerenność i integralność terytorialna państwa, a także ochrona jego bezpieczeństwa, tożsamości narodowej i możliwości rozwojowych.

Polska polityka zagraniczna jest prowadzona przez Radę Ministrów, natomiast Prezydent RP jako reprezentant państwa w stosunkach zewnętrznych współdziała z Prezesem Rady Ministrów i ministrem spraw zagranicznych. Do zadań ministra spraw zagranicznych należy koordynowanie polityki zagranicznej rządu i zapewnienie utrzymania stosunków z innymi państwami, dbanie o interesy Polski i jej obywateli, a także o międzynarodowy wizerunek Polski. Polską politykę zagraniczną realizują urzędnicy i dyplomaci pracujący w Ministerstwie Spraw Zagranicznych oraz w placówkach zagranicznych. Funkcjonują oni w ramach służby zagranicznej.

Po przemianach politycznych w Europie na przełomie lat 80. i 90. XX wieku Polska podpisała umowy o przyjaźni i współpracy ze wszystkimi krajami, z którymi graniczy:

- 17 czerwca 1991 r. z Niemcami,
- 6 października 1991 r. z Czechosłowacją (w 1993 roku po rozpadzie Czechosłowacji nastąpiło podpisanie odrębnych protokołów z Czechami i Słowacją o sukcesji traktatów z Czechosłowacją),
- 18 maja 1992 r. z Ukrainą,
- 23 czerwca 1992 r. z Białorusią,
- 26 kwietnia 1994 r. z Litwą.

Niestety obecnie relacje z sąsiadami ulegały różnym, często zasadniczym zmianom. Szczegółne znaczenie miała w tym kontekście zbrojna agresja Rosji na Ukrainę w lutym 2022 roku, która w znaczący sposób zmieniła relacje między Polską a tymi państwami oraz popierającą Rosję Białorusią. Przyczyniła się również do większej integracji państw Unii Europejskiej, zwłaszcza tych graniczących z Ukrainą, Białorusią i Rosją.

Relacje Polski z krajami sąsiedzkimi należącymi do Unii Europejskiej

Polska-Niemcy

Po zakończeniu II wojny światowej w 1945 roku w wyniku ustaleń konferencji poczdamskiej Polsce przekazano tereny będące dotychczas częścią Niemiec, choć w sposób ostateczny nie uregulowano przebiegu zachodniej granicy Polski i nie zagwarantowano jej nienaruszalności. Fakt ten stanowił przez lata podstawę postulatów rewizji granicy, pojawiających się po stronie niemieckiej. Przebieg granicy z Niemcami został ostatecznie uregulowany dopiero w 1990 roku.

Dziś podstawą relacji politycznych między Polską a Niemcami jest podpisany w 1991 roku polsko-niemiecki traktat o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy. W latach 90. XX wieku Niemcy aktywnie popierały starania Polski dotyczące wejścia do NATO i Unii Europejskiej. W kolejnych latach relacje te utrzymywały się na dobrym poziomie, zwłaszcza po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku.

Polska realizuje z Niemcami najwięcej przedsięwzięć naukowych i edukacyjnych finansowanych ze środków Unii Europejskiej. Od początku lat 90. XX wieku Niemcy są najważniejszym partnerem handlowym Polski. Polska jest obecnie szóstym partnerem Niemiec pod względem obrotów handlowych na świecie i czwartym w Unii Europejskiej, a także największym partnerem spoza strefy euro i w regionie Europy Środkowej i Europy Wschodniej. W naszym kraju znajduje się wiele niemieckich firm i przedsiębiorstw produkcyjnych, sklepów oraz instytucji, np. finansowych. Od wielu lat rozwijają się polskie firmy w Niemczech.

W relacjach polsko-niemieckich pojawiają się też pewne kwestie sporne. W ostatnich latach dotyczyły one m.in. polityki wschodniej i stosunku do Rosji europejskiej polityki migracyjnej czy problemu praworządności, a także różnych wizji integracji europejskiej. Polska sprzeciwiała się np. budowie gazociągu Nord Stream biegnącego po dnie Bałtyku z Rosji do Niemiec z obawy przed zamknięciem gazociągu biegnącego przez terytorium naszego kraju, co łączyłoby się z brakiem opłat za przesył gazu, z kolei strona niemiecka powodowała utrudnienia w rozbudowie polskich portów morskich. Trudnym tematem w relacjach Polski z Niemcami jest także historia, szczególnie okres II wojny światowej i jej konsekwencje, a zwłaszcza wysiedlenia Niemców z Ziemi Odzyskanych czy odszkodowania dla Polski za zniszczenia wojenne.

Polska-Czechy i Słowacja

W przeszłości na relacje Polski z Czechosłowacją negatywnie wpływały historyczne wydarzenia: spór z Czechami o przebieg granicy na tzw. Zaolziu oraz poparcie Słowacji dla hitlerowskich Niemiec w czasie II wojny światowej. Od podziału Czechosłowacji w 1993 roku na Czechy i Słowację stosunki Polski z tymi krajami układają się poprawnie. Reguluje je zawarty w 1991 r. Układ o dobrym sąsiedztwie, solidarności i przyjacielskiej współpracy. Co roku odbywają się konsultacje międzyrządowe, funkcjonują także międzyrządowe rady i komisje ds. współpracy [transgranicznej](#) wspierające rozwój dobrosąsiedzkich kontaktów.

Republika Czeska należy do najważniejszych partnerów gospodarczych Polski. Czechy są drugim odbiorcą polskich towarów w Unii Europejskiej, zaś Polska jest dla Czech trzecim największym partnerem handlowym. Do najważniejszych polskich przedsiębiorstw inwestujących w Czechach należą: Orlen, Tauron, PKO BP, PKP Cargo i in.

Polska, Słowacja i Czechy wspierają się na forum Unii Europejskiej, do której przystąpiły w tym samym roku, w Grupie Wyszehradzkiej i w innych organizacjach międzynarodowych.

Bardzo aktywnie rozwija się polsko-czesko-słowacka współpraca w dziedzinie kultury, szkolnictwa i nauki. Szkoły i uczelnie wyższe z Polski, Słowacji i Czech często realizują wspólne projekty naukowe, edukacyjne i kulturalne. Co roku odbywają się np. Dni Kultury Polskiej w szeregu czeskich miast, organizowane są wystawy, wizyty teatrów, festiwale i inne imprezy. Do tradycji należą cykliczne spotkania, takie jak: Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Bez Granic”, Festiwal Filmowy „Kino na granicy” i wiele innych.

Polska-Litwa

Od czasu ogłoszenia niepodległości Litwy w 1990 roku jej stosunki z Polską mają charakter przyjazny. Reguluje je podpisany w 1994 roku traktat o przyjaznych stosunkach i dobrosąsiedzkiej współpracy. Polska i Litwa w 2004 roku razem przystąpiły do Unii Europejskiej i od tego czasu wspierają się na arenie międzynarodowej oraz przyjmują podobne stanowisko w polityce zagranicznej. Litwa i Polska należą do grona państw wspierających dalsze rozszerzenie Unii Europejskiej i NATO o takie kraje, jak Ukraina, Mołdawia i Gruzja. Oba państwa prowadzą zbliżoną politykę energetyczną (ich sieci energetyczne są połączone), w tym przyjmują wspólne stanowisko w sprawie budowy gazociągu Nord Stream i utworzenia wspólnego rynku energetycznego. Aktywnie współpracują także na forum Rady Państw Morza Bałtyckiego. W 2020 r. Polska i Litwa utworzyły razem z Ukrainą trójstronny sojusz regionalny „Trójkąt Lubelski”, w ramach którego będą prowadzone działania mające na celu współpracę polityczną, ekonomiczną, kulturalną i społeczną. Celem sojuszu jest także pomoc Ukrainie w odzyskaniu integralności terytorialnej i integracji z Unią Europejską i NATO.

Cieniem na relacjach polsko-litewskich kładą się wydarzenia z okresu II wojny światowej oraz decyzje władz Litwy dotyczące ograniczenia praw ludności polskojęzycznej. Od 1993 roku funkcjonuje polsko-litewska komisja ds. podręczników historii i geografii.

Relacje Polski z pozostałymi krajami sąsiedzkimi

Polska-Rosja

Do podstawowych problemów we współczesnych stosunkach polsko-rosyjskich należą: spory dotyczące polityki historycznej, odmienne wizje bezpieczeństwa europejskiego,

kwestie bezpieczeństwa energetycznego oraz neoimperialna polityka Rosji. Relacje Polski i Rosji są trudne, trwale naznaczone najnowszą historią, zwłaszcza wydarzeniami z okresu II wojny światowej (np. zbrodnia katyńska, której Rosja systematycznie zaprzeczała i nie chciała uznać wydarzeń mających tam miejsce za ludobójstwo) oraz wieloletnim uzależnieniem politycznym, wojskowym i gospodarczym od Związku Radzieckiego (ZSRR) w okresie powojennym. Dopiero po rozpadzie Związku Radzieckiego Federacja Rosyjska podpisała w 1992 roku ze stroną Polską umowy regulujące wycofanie wojsk, a także Układ o przyjaznej i dobrosąsiedzkiej współpracy. Znacząca poprawa stosunków jednak nie nastąpiła, a głównymi tego przyczynami było dążenie Polski do ścisłej politycznej i gospodarczej integracji z krajami Unii Europejskiej i Stanami Zjednoczonymi, a przede wszystkim przystąpienie do NATO, czemu Federacja Rosyjska była przeciwna, oraz wspieranie przez Polskę sił demokratycznych i niepodległościowych w krajach poradzieckich.

Znacznie lepiej układała się współpraca gospodarcza. Jej efektem było m.in. podpisanie traktatu o handlu i współpracy gospodarczej, umowy o budowie gazociągu jamalskiego przesyłającego gaz z Federacji Rosyjskiej do Europy przez terytorium Polski, a także porozumienia o współpracy w dziedzinach kultury, nauki, techniki i ochrony środowiska. Mimo napiętych stosunków politycznych i gospodarczych dobrze rozwijała się współpraca naukowców i wyższych uczelni oraz współpraca kulturalna. Po zajęciu przez Rosję Krymu w marcu 2014 roku oraz w wyniku zbrojnej napaści na Ukrainę w lutym 2022 roku zdecydowana większość form polsko-rosyjskiej współpracy została zawieszona lub zlikwidowana, a Polska wraz z wieloma innymi krajami UE stosuje wobec Rosji sankcje gospodarcze i dostarcza broń Ukrainie. Z kolei w społeczeństwie rosyjskim kształtowany jest negatywny wizerunek Polski. Stosowane są także różne elementy presji politycznej i gospodarczej, w tym szantaż energetyczny (ograniczanie dostaw gazu ziemnego i ropy naftowej).

Polska-Białoruś

Na początku lat 90. XX wieku stosunki Polski z Białorusią układały się bardzo dobrze. Polska była jednym z pierwszych państw, które uznały niepodległość Białorusi. Oba kraje łączy traktat o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z 1992 roku oraz szereg umów dwustronnych. Polska była jednym z największych i najważniejszych partnerów handlowych Białorusi. W eksporcie z Polski do Białorusi przeważały maszyny i urządzenia mechaniczne, elektryczne oraz ich części, a także produkty rolno-spożywcze i produkty przemysłu chemicznego. W białoruskim eksporcie do Polski dominowały produkty mineralne (w tym paliwa: w ostatnich latach głównie olej napędowy), drewno i wyroby z drewna oraz produkty przemysłu chemicznego. Do najważniejszych polskich przedsiębiorstw inwestujących w Białorusi zaliczyć można Black Red White (producent mebli), Grupę Atlas (sektor budownictwa i materiałów budowlanych) czy giełdową spółkę LPP z branży odzieżowej, która w wprowadziła na białoruski rynek marki: Reserved, Cropp, Mohito i Sinsay. Z kolei

najbardziej znanym na polskim rynku białoruskim podmiotem gospodarczym jest Beloil Polska – firma zajmująca się handlem białoruskimi produktami naftowymi i gazem LPG. Owocnie przebiegała także współpraca naukowa między uczelniami wyższymi i instytucjami naukowymi.

Obecnie relacje dyplomatyczne i gospodarcze pomiędzy państwami nie są dobre. Głównym powodem są problemy mniejszości polskiej na Białorusi (liczącej ponad 400 000 osób). Władze Białorusi utrudniają działalność organizacjom zrzeszającym Polaków i blokują budowę polskojęzycznych szkół. Istotny wpływ na pogorszenie relacji ma także zwalczanie opozycji demokratycznej i ograniczanie swobód obywatelskich w tym kraju. Polska udzieliła wsparcia białoruskiej opozycji, tymczasem Białoruś ściśle współpracuje z Rosją, co nie zawsze jest korzystne dla Polski. Przejawem tego był m.in. kryzys migracyjny na granicy polsko-białoruskiej w 2021 roku. Jego efektem była budowa zapory na granicy państw. Nastąpiło także nasilenie kształtowania negatywnego wizerunku Polski w społeczeństwie białoruskim. W 2022 roku, po rozpoczęciu wspieranej przez władze Białorusi rosyjskiej inwazji na Ukrainę, doszło do dalszego pogorszenia stosunków między obydwojma państwami. Towarzyszyły temu m.in. dewastacje polskich miejsc pamięci na terytorium Białorusi.

Polska-Ukraina

Polska była pierwszym państwem, które uznało niepodległość Ukrainy od Związku Radzieckiego i ogłosiło przez nią niepodległość w 1991 roku. Nasz kraj stał się także rzecznikiem integracji Ukrainy z Unią Europejską, współinicjując program Partnerstwa Wschodniego. W 1992 roku został podpisany między obu krajami traktat o dobrym sąsiedztwie, przyjaznych stosunkach i współpracy. Wcześniej zawarto porozumienie o handlu i współpracy gospodarczej, a potem umowę o współpracy wojskowej. W 1997 roku podpisane zostało wspólne oświadczenie o zgodzie i pojednaniu, w którym uczczono pamięć ofiar konfliktów polsko-ukraińskich. Problemem w stosunkach Polski z Ukrainą są bowiem wzajemne oskarżenia o zbrodnie popełnione podczas II wojny światowej na ludności polskiej na Wołyniu przez Ukraińską Powstańczą Armię (UPA) oraz na ludności ukraińskiej w Polsce tuż po wojnie w ramach akcji „Wisła”. Towarzyszyły jej masowe przesiedlenia ludności ukraińskiej, łemkowskiej i białoruskiej z obszarów Polski wschodniej i południowo-wschodniej (głównie Lubelszczyzny) na tzw. Ziemie Odzyskane.

Od lat 90. XX wieku Polska jest jednym z największych i najważniejszych partnerów handlowych Ukrainy. W polskim imporcie z Ukrainy przeważają metale żelazne, maszyny i urządzenia elektryczne, rudy metali, wybrane artykuły spożywcze (np. tłuszcze zwierzęce), drewno oraz wyroby drewniane i meble. Natomiast polski eksport obejmuje m.in. paliwa kopalne i produkty przerobu ropy naftowej, nawozy, maszyny oraz wyroby z plastiku. Na rynku polskim funkcjonuje 16,5 tys. ukraińskich firm (w których przynajmniej jeden współwłaściciel jest Ukraińcem), z kolei na rynku ukraińskim działa 1,2 tys. polskich firm. Polskie inwestycje koncentrują się głównie w przemyśle oraz sektorze finansowym

i ubezpieczeniowym. Ważnym elementem polsko-ukraińskich relacji gospodarczych jest obecność obywateli Ukrainy na polskim rynku pracy. Stanowią oni największą grupę wśród cudzoziemców pracujących w Polsce. Rozwija się także współpraca w sferze nauki, kultury i oświaty. W naszym kraju uczą się i studiują na wyższych uczelniach liczni studenci z Ukrainy.

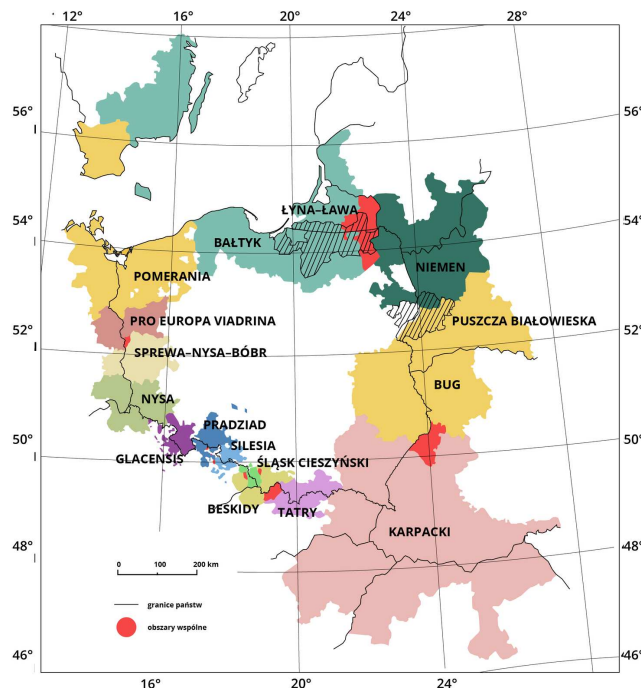
Polska nie uznała aneksji przez Rosję Półwyspu Krymskiego w 2014 roku, a po zbrojnej agresji Rosji w lutym 2022 roku opowiedziała się po stronie Ukrainy, popierając jej suwerenność i integralność terytorialną. Udzieliła także Ukrainie pomocy finansowej i humanitarnej oraz zapewniła dostawy uzbrojenia – przekazała Siłom Zbrojnym Ukrainy m.in. armatohaubice oraz czołgi. Polsko-ukraińska współpraca wojskowa obejmuje także cyklicznie spotkania szefów obrony i wspólne ćwiczenia. Polska otworzyła też swoje granice dla uchodźców wojennych. Według informacji Straży Granicznej od momentu rozpoczęcia działań zbrojnych na teren Polski przybyło ponad 7 mln uchodźców z Ukrainy, z czego znaczna część (ok. 5 mln) wróciła po pewnym czasie na teren swojego kraju. Mieli oni zapewnione czasowe wsparcie finansowe i socjalne.

Prowadzone w Ukrainie działania wojenne nie oznaczają zawieszenia współpracy w różnych sferach kontaktów międzypaństwowych. W czerwcu 2022 roku podpisano szereg dwustronnych umów regulujących zasady współpracy w dziedzinach energii, ochrony środowiska, gospodarki, w tym handlu, rozwoju regionalnego oraz polityki informacyjnej, edukacji i pamięci narodowej.

Euroregiony

Zmiany polityczne, jakie nastąpiły w Polsce i krajach sąsiednich po 1990 roku, sprawiły, że rozwój przyjaznych stosunków z sąsiadami stał się jednym z priorytetów polskiej polityki zagranicznej. Polska podpisała umowy o dobrosąsiedzkiej współpracy ze wszystkimi swoimi sąsiadami. Umożliwiło to rozwój współpracy transgranicznej i międzyregionalnej.

Przykładem współpracy obszarów przygranicznych są euroregiony. Wzdłuż polskich granic powstało 16 takich obszarów. Współpracę w ramach euroregionów prowadzą lokalne władze (np. powiatów i gmin) dwóch lub więcej państw.

Euroregiony wzdłuż granic Polski

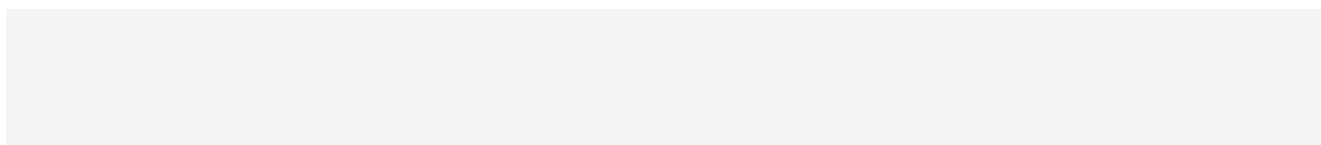
Źródło: Gromar sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Cele współpracy transgranicznej i międzyregionalnej to m.in.:

- wspieranie pojednania między narodami, istotne zwłaszcza między tymi krajami i regionami, gdzie w poprzednich latach dochodziło do konfliktów narodowościowych i między państwowych;
- rozwój wzajemnych kontaktów i wymiany na płaszczyźnie ekonomicznej, kulturalnej, społecznej oraz budowanie i utrwalanie więzi między mieszkańcami przygranicznych terenów poprzez organizację festiwali, spotkań artystów i innych podobnych wydarzeń kulturalnych;
- opracowanie wspólnej strategii rozwoju dla obszarów transgranicznych, służącej wyrównywaniu dysproporcji w rozwoju pomiędzy obszarami przygranicznymi, tworzenie nowych inwestycji, rozwój wspólnej infrastruktury, np. przebiegu autostrad i innych dróg, udzielanie wzajemnej pomocy podczas klęsk żywiołowych, np. powodzi;
- promocja regionów przygranicznych oraz ochrona środowiska i przyrody regionu.

Współpraca transgraniczna jest rozwijana również na podstawie dwustronnych porozumień rządów. Na tej zasadzie działa np. Polsko-Niemiecka Komisja Międzyrządowa ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej. Podobne komisje powołano do współpracy z pozostałymi krajami sąsiedzkimi.

Prezentacja multimedialna

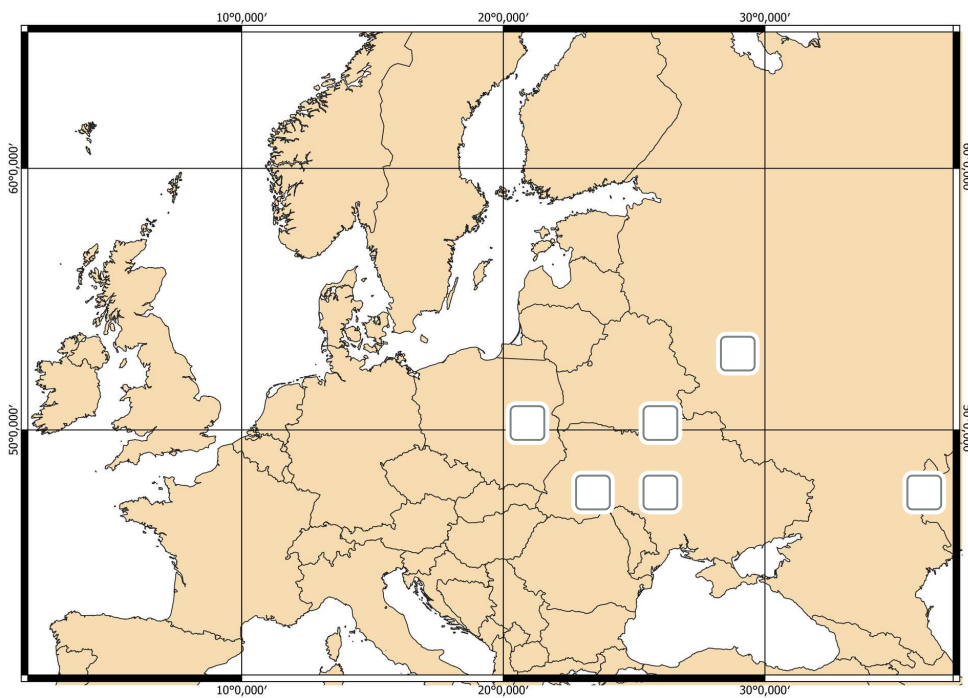

Kliknij, aby uruchomić w trybie pełnoekranowym.

Źródło: Gromar sp. z o. o., licencja: CC-BY SA 3.0

Polecenie 1

Wskaż na poniższej mapie państwa należące do Trójkąta Lubelskiego.

Źródło: dostępny w internecie: Gromar sp. z o. o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Polecenie 2

Wskaż, w którym roku do Unii Europejskiej przystąpiła Polska.

☐ 2020

☐ 2004

☐ 2007

☐ 1986

Źródło: GroMar sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Praca domowa

Skorzystaj z innych źródeł informacji i scharakteryzuj współpracę Twojego miasta lub Twojej gminy z miastami lub gminami położonymi w innych krajach.

Źródło: GroMar sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Podsumowanie

- Obecnie Polska graniczy z siedmioma państwami – cztery z nich (Niemcy, Czechy, Słowacja i Litwa) są członkami Unii Europejskiej i NATO.
- Mimo trudnych historycznych doświadczeń relacje z większością sąsiednich państw są dobre – wyjątek stanowi Rosja i Białoruś.
- Współpraca z państwami sąsiednimi odbywa się w ramach umów dwustronnych i wielostronnych oraz związków polityczno-gospodarczych i polityczno-wojskowych, a także organizacji regionalnych.
- Polska ściśle współpracuje z sąsiadami należącymi do Unii Europejskiej, NATO i Grupy Wyszehradzkiej.
- Zbrojna agresja Rosji na Ukrainę zmieniła relacje Polski z jej wschodnimi sąsiadami, spowodowała zwłaszcza zacieśnienie współpracy z Ukrainą.
- Wzdłuż polskich granic powstało 16 euroregionów, w których współpracują ze sobą władze obszarów przygranicznych Polski i jej sąsiadów.

Słownik

transgraniczny

przekraczający granice państw, istniejący ponad granicami państw (sjp.pwn.pl)

Ćwiczenia

Ćwiczenie 1

Wskaż poprawne zakończenie zdania.

Sąsiadami Polski są:

☐ Rosja, Białoruś, Ukraina, Rumunia.

☐ Niemcy, Czechy, Słowacja, Litwa.

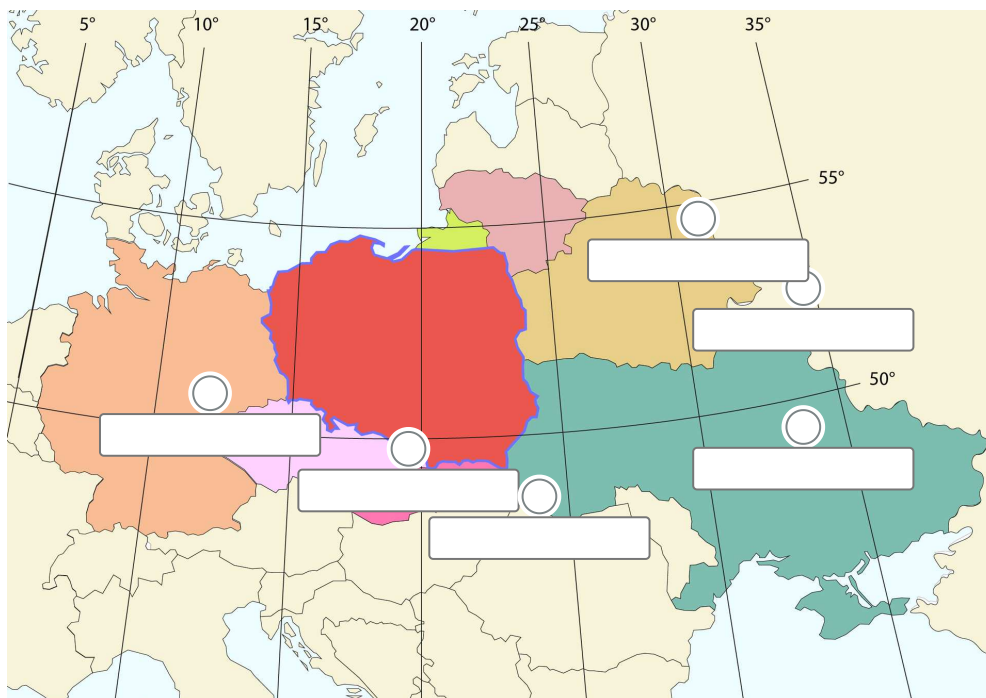
☐ Niemcy, Słowacja, Białoruś, Łotwa.

☐ Ukraina, Białoruś, Litwa, Łotwa.

Źródło: GroMar sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 2

Przyporządkuj w odpowiednie miejsca na mapie nazwy stolic sąsiadów Polski.

Praga

Wilno

Berlin

Mińsk

Bratysława

Kijów

Zródło: dostępny w internecie: Gromar sp. z o. o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 3

Zaznacz kraj sąsiadujący z Polską, należący do Unii Europejskiej, NATO i strefy Schengen.

☐ Białoruś

☐ Ukraina

☐ Czechy

☐ Rosja

Źródło: GroMar sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 4

Zaznacz, czy podane stwierdzenie jest prawdziwe, czy fałszywe.

Stwierdzenie	Prawda	Fałsz
Niemcy są najważniejszym partnerem handlowym Polski.	☐	☐
Polska, Słowacja i Czechy współpracują w ramach Trójkąta Lubelskiego.	☐	☐
Polska podpisała umowy o przyjaźni i współpracy ze wszystkimi krajami, z którymi graniczy.	☐	☐
Współpraca Polski z Ukrainą rozpoczęła się dopiero po agresji Rosji na ten kraj.	☐	☐
Polska uczestniczy w sankcjach nałożonych na Rosję przez Unię Europejską po aneksji Krymu w 2014 roku i zbrojnej napaści na Ukrainę w 2022 roku.	☐	☐

Źródło: GroMar sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 5

Dopasuj wydarzenia z historii Polski i niektórych krajów sąsiednich, które wpłynęły na ich relacje, do odpowiednich nazw tych krajów.

Rosja	zbrodnia katyńska
Białoruś	współpraca z hitlerowskimi Niemcami
Niemcy	zbrodnia wołyńska
Słowacja	prześladowanie mniejszości polskiej
Litwa	konflikt o Zaolzie
Ukraina	spory terytorialne w okresie międzywojennym
Czechy	odszkodowania za straty wojenne

Źródło: GroMar sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 6

Uzupełnij tekst, wstawiając w puste miejsca odpowiednie słowa.

Polska sąsiaduje z [] krajami, z których [] należą do Unii Europejskiej i NATO. [] granica Polski jest jednocześnie granicą Unii Europejskiej. Współpraca między Polską a krajami sąsiednimi dotyczy polityki, gospodarki, [], nauki, edukacji i kultury. Utrzymywanie dobrosąsiedzkich relacji jest ważnym elementem polityki [] państwa. Mimo trudnej historii stosunki Polski z większością sąsiednich krajów są dość []. Szczególnie ścisła współpraca istnieje między Polską a jej sąsiadami należącymi do []: Niemcami, Czechami, Słowacją i []. Aneksja [] przez Rosję w 2014 roku i zbrojna agresja na [] w 2022 roku sprawiła, że relacje Polski z Rosją i popierającą ją [] uległy znacznemu []. Polska przyłączyła się do [] politycznych i gospodarczych nałożonych na Rosję. Jednocześnie wspiera [] w wojnie, udzielając jej pomocy wojskowej i [], popiera także jej starania o wstąpienie do NATO i Unii Europejskiej. Współpraca między Polską i krajami sąsiednimi odbywa się również w obrębie regionów przygranicznych (tzw. []).

Ukrainę

pogorszeniu

siedmioma

humanitarnej

sankcji

cztery

obronności

Ukrainę

euroregionów

Białorusią

Unii Europejskiej

zagranicznej

Litwą

Wschodnia

Krymu

dobrze

Źródło: GroMar sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 7

Skorzystaj z innych źródeł informacji i wypisz trzy organizacje międzynarodowe, w ramach których Polska nie prowadzi współpracy z krajami sąsiednimi.

Źródło: GroMar sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 8

Wymień chronologicznie wydarzenia, które miały wpływ na relacje Polski z jej wschodnimi sąsiadami.

Źródło: GroMar sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Bibliografia

Komornicki T., (2010), *Rola wymiany towarowej ze wschodnimi sąsiadami Polski w gospodarce lokalnej*, [w:] „Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego” 15, 105-116.

Proniewski M., (2001), *Współpraca transgraniczna w zakresie gospodarki przestrzennej z północno-wschodnimi sąsiadami Polski*, [w:] *Współpraca gospodarcza Polska-Wschód. Uwarunkowania i perspektywy rozwoju*, red. nauk. Podedworny H., Grabowiecki J., Wnorowski H., s. 297-304, Białystok: Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku.

Notatnik

Źródło: GroMar Sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.